

Sveriges
Kommuner
och Landsting

Cirkulärnr: 08:84
Diariernr: 08/4653
Arbetsgivarpolitik: 08-2:35
Nyckelord: AD, rättegångskostnader, prövningstillstånd
Handläggare: Sara Kullgren
Avdelning: Avdelningen för arbetsgivarpolitik
Sektion/Enhet: Arbetsrättssektionen
Datum: 2008-12-03
Mottagare: Kommunstyrelsen
Landstingsstyrelsen
Regionstyrelsen
Medlem i Pacta
Arbetsgivarpolitik
Rubrik: Ändrade rättegångsregler - prövningstillstånd i
Arbetsdomstolen m.m.

CIRKULÄR 08:84

Arbetsgivarpolitik: 08-2:35

Avdelningen för arbetsgivarpolitik
Arbetsrättssektionen
Sara Kullgren

Nyckelord: AD, rättegångskostnader,
prövningstillstånd

Kommunstyrelsen
Landstingsstyrelsen
Regionstyrelsen
Medlem i Pacta
Arbetsgivarpolitik

Ändrade rättegångsregler - prövningstillstånd i Arbetsdomstolen m.m.

Två ändringar redovisas i detta cirkulär, en ny bestämmelse som rör Arbetsdomstolens domare samt en ny regel om prövningstillstånd för att få överklaga ett mål från tingsrätt till Arbetsdomstolen.

Arbetsdomstolens domare

Från och med den 1 juli 2008 är ordförandena i Arbetsdomstolen anställda som ordinarie domare, i stället för att som tidigare förordnas tre år i taget. Det innebär att Arbetsdomstolens domare nu har samma anställningsvillkor som andra domare.

Prövningstillstånd

Från och med den 1 november 2008 har det införts krav på prövningstillstånd för att få överklaga mål från tingsrätten till Arbetsdomstolen. Det innebär att en spärr för överklagande införs, liknande den som redan tidigare funnits för mål som överklagats till Hovrätt respektive Kammarrätt.

Prövningstillstånd i Arbetsdomstolen skall meddelas om

- det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till (ändringsfall),
- det inte utan att prövningstillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till (granskningsfall),
- det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt (prejudikatfall), eller
- det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet (extraordinära fall).

Sveriges Kommuner och Landsting

118 82 Stockholm, Besök: Hornsgatan 20
Tfn: växel 08-452 70 00, Fax: 08-452 70 50
info@skl.se, www.skl.se

Systemet med prövningstillstånd innebär att Arbetsdomstolen gör en noggrann analys av tingsrättens dom eller beslut för att därefter ta ställning till om någon av grunderna för prövningstillstånd föreligger. Som grund för bedömningen har domstolen de handlingar och den muntliga och skriftliga bevisning som legat till grund för tingsrättens avgörande. Eftersom videoupptagningar numera görs av förhör som hålls i tingsrätten ges domstolen ett kvalitativt sett betydligt bättre underlag vid tillståndsprövningen än om domstolen bara skulle lyssnat på bandupptagningar.

Frågor om prövningstillstånd ska kunna avgöras av tre lagfarna domare och s.k. intresseledamöter (utsedda efter förslag från arbetsmarknadens parter) behöver alltså inte delta i dessa beslut. Den som överklagar en tingsrätts dom eller beslut till Arbetsdomstolen ska i överklagandet ange de omständigheter som anförs till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas.

Kommentar till regeln om prövningstillstånd

Det är mål där en arbetstagare inte företräds av sin fackliga organisation eller där arbetstagaren är medlem i en icke-kollektivavtalsbärande organisation, som inleds i tingsrätt. Omkring 80 procent av de domar och beslut som har överklagats till Arbetsdomstolen har fastställts, dvs. domslutet har blivit detsamma i tingsrätt och i Arbetsdomstolen. Mot bakgrund härav får det antas att en ganska stor andel av framtida överklagade tingsrättsavgöranden kan komma att avgöras i Arbetsdomstolen redan genom att prövningstillstånd inte beviljas i stället för genom att, som i princip alltid skett tidigare när det gäller överklagade mål, en ny fullständig process genomförs i Arbetsdomstolen.

För arbetsgivaren kommer detta att innebära att ett mål som inleds i tingsrätt sannolikt inte kommer att medföra muntlig förhandling (huvudförhandling) vid mer än ett tillfälle. Det betyder förmodligen att målets slutliga prövning i Arbetsdomstolen sker snabbare än hittills, genom ett besked om att målet inte beviljats prövningstillstånd.

Även om prövningstillstånd meddelas kan handläggningstiden bli kortare, eftersom den muntliga bevisningen enligt huvudregeln läggs fram genom den videoupptagning som skett i tingsrätten och detta inte behöver ske vid en huvudförhandling. Den tydliga nackdelen med prövningstillstånd är att den part (arbetsgivare eller arbetstagare) som förlorat ett mål i tingsrätt inte kan räkna med att få tvisten prövad i sak efter överklagande till Arbetsdomstolen

Konsekvensen av att de mål som startar i tingsrätt i många fall endast kan komma att prövas i en instans kan även få betydelse i förlikningsdiskussioner. I uppsägnings- och avskedandetvister där ogiltigförklaring yrkats av arbetstagaren, har den tid som målet pågår betydelse för beräkningen av den totala kostnaden för

arbetsgivaren vid en eventuell förlust. Prövning i en eller två instanser har givetvis också betydelse för rättegångskostnadernas storlek.

Arbetsrättssektionen företräder kommuner, landsting och Pactamedlemmar som rättegångsombud i c:a 50 processer per år. Allt fler av dessa inleds i tingsrätt.

Sveriges Kommuner och Landsting
Avdelningen för arbetsgivarpolitik
Arbetsrättssektionen

Sophie Thörne

Sara Kullgren